

СИСТЕМА ІНТЕРОПЕРАБЕЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ

Україна стала на шлях масштабних цифрових трансформацій. Значна кількість публічних послуг для громадян та бізнесу уже переведено в електронний формат і цей процес активно продовжується. У вересні 2019 року створено Міністерство цифрової трансформації (далі – Міністерство), до повноважень якого відноситься формування та реалізація державної політики у сфері цифровізації, відкритих даних, національних електронних інформаційних ресурсів, розвиток цифрової грамотності громадян. Метою діяльності Міністерства є забезпечення розвитку та впровадження електронного урядування. Розвиток останнього забезпечується впровадженням такого інструменту як система інтероперабельності, чи іншими словами система електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів. В Україні вона отримала назву «Трембіта» і з 2020 року офіційно введена в промислову експлуатацію, це означає, що період її тестування закінчено, вона цілком придатна для використання та відповідає усім вимогам щодо захисту інформації.

Система «Трембіта» - це сучасне організаційно-технічне рішення, яке дозволяє будувати безпечні інформаційні міжвідомчі взаємодії державним органам та органам місцевого самоврядування через інтернет шляхом обміну електронними повідомленнями між їх інформаційними системами. Єдина національна платформа обміну даними між органами влади та їх реєстрами дає можливість впроваджувати надання публічних послуг в електронній формі. Ця система дозволяє швидко і безпечно обмінюватися даними, адже її основу становить удосконалена естонська платформа обміну даними X-ROAD, яка є фундаментом естонського цифрового суспільства.

Система «Трембіта» є одним із ключових елементів інфраструктури надання електронних послуг громадянам та бізнесу, який забезпечує зручний уніфікований доступ до даних державних реєстрів. Що стосується характеристики системи інтероперабельності, то тут варто виокремити наступне: по- перше, ця система децентралізована, тобто повністю розподілена відмовостійка система, її використання не передбачає централізації даних і зміни їх власника. По-друге, система забезпечує надання якісних публічних послуг в електронній формі громадянам та бізнесу, що забезпечується можливістю доступу до даних державних реєстрів різними установами відповідно до заданих

повноважень. По-третє, система «Трембіта» забезпечує легке уніфіковане створення взаємодій між інформаційними системами, оскільки використовує єдиний набір правил та форматів. По-четверте, система характеризується стійкістю до відмов унаслідок децентралізованого встановлення компонентів у учасників та обміну даними напряму між учасниками без проходження крізь проміжні вузли. По-п'яте, система характеризується високим рівнем захищеності завдяки підписанню електронною печаткою та шифруванню всіх даних, що передаються, а також протоколюванню подій, контролю доступу до веб-сервісів і вжиттю заходів, спрямованих на протидію атакам типу «відмова у обслуговуванні» [1].

Учасниками системи «Трембіта» є органи державної влади та місцевого самоврядування, які можуть використовувати її відповідно до вимог, що визначені в положення Про електронну взаємодію державних електронних інформаційних ресурсів (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2016 р. № 606 «Деякі питання електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів») [2] та Порядку організації електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 357 «Деякі питання організації електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів»). Тоді коли користувачами системи також є громадяни та бізнес [3].

Таким чином держава через уповноважені органи створює дружні до громадян електронні публічні послуги, використовуючи дані із різних джерел. Як наприклад е-малятко, де батьки після народження дитини можуть подавати заяву на отримання допомоги онлайн, просто із дому, із використанням цифрового підпису, ця процедура займає десять хвилин. Тоді коли раніше громадяни були змушені збирати папери і стояти в чергах. І це лише один із прикладів ефективної роботи системи «Трембіта» в Україні. Як бачимо система допомагає раціоналізувати робочі процеси органам влади. Автоматизація зменшує кількість помилок, яких можна припуститися при заповненні паперових форм та вивільняє для державних службовців час, який вони можуть використати для вирішення стратегічних завдань.

Отже, як бачимо система «Трембіта» - це ключовий інструмент реалізації такої форми державного управління як електронне урядування, яка дає змогу вчасно, ефективно та безпечно надавати електронні публічні послуги громадянам та бізнесу. Адже «бігати мають дані, а не люди».

Література

1. Про систему «Трембіта». URL: <https://trembita.gov.ua/ua/projects/trembita-vzayemodiya-reyestriv>
2. Про електронну взаємодію державних електронних інформаційних ресурсів: Постанова Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2016 р. № 606 /

Офіц. Веб-сайт Верхов. Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/606-2016>

3. Порядок організації електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів: Постанова Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2016 р. № 606 / Офіц. Веб-сайт Верхов. Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/606-2016>

УДК 336.7(043.2)

Слюсар О.О., аспірант,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ІНСТИТУТІВ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТИВАННЯ В УКРАЇНІ

Основою в побудові моделей більш ефективного податкового планування залишається пільга з податку на прибуток підприємства. Відповідно до пункту 141.6 статті 141 Податкового Кодексу України (далі ПКУ) від податку на прибуток звільняються будь-які засоби спільного інвестування [1]. Зокрема, це кошти, які вносяться засновниками і учасниками Корпоративного інвестиційного фонду (КІФ) в статутний капітал і активи фонду. Податок на прибуток не потрібно платити також з доходів від операцій, які здійснюються з активами ІСІ. Податкову пільгу мають різні види доходу від діяльності ІСІ: відсотки за позиками, які КІФ або пайовий інвестиційний фонд (ПІФ) можуть надавати компаніям-акціонерам фонду; орендна плата, яку може отримувати ІСІ, якщо його актив зданий в оренду; роялті, які можуть бути перераховані КІФу, якщо на фонд оформлені права на інтелектуальну власність тощо.

Корпоративний інвестиційний фонд може надавати процентну позику юридичній особі-учаснику фонду, якщо цей учасник володіє більш ніж 10% акцій фонду, відповідно до п.4 ст. 48 Закону «Про Інститути спільного інвестування» [2] (далі Закон про ІСІ). Позичальник буде платити відсотки за використання позикових коштів КІФу, при цьому податок на прибуток з них не буде стягуватися, оскільки сума по обслуговуванню боргу буде включена до валових витрат. КІФ також звільнений від сплати податку на прибуток з отриманих відсотків, так як ці відсотки є прибутком фонду. Таким чином, включення КІФ в корпоративну структуру великого підприємства або групи компаній може бути використано як альтернатива дорогому банківському кредитуванню. Підрозділи холдингу, що потребують грошові кошти, зможуть отримати позики від КІФ на поточну господарську діяльність, а сплачені відсотки за користування позикою можна віднести на валові витрати по поточній діяльності. Корпоративний фонд може використовувати отриманий дохід